

cirkevných zborov, najmä evanjelických, dodnes absentuje a dostupné poznatky sú rozptýlené v čiastkových štúdiách, archívnych edíciách a heraldických návrhoch.

V oblasti cirkevných pečatí sa výskumu najintenzívnejšie venuje Miroslav Glejtek,¹ ktorý sa sústreďuje predovšetkým na katolícku cirkevnú sfragistiku a jej vývoj v ranom novoveku. Tiež je autorom mnohých osobných a inštitucionálnych cirkevných erbov. Zo staršej generácie sa najmä Jozef Novák² venoval sfragistike a heraldike, predovšetkým mestským a obecným pečatiam a šľachtickej heraldike, no jeho práce predstavujú dôležitý metodologický základ aj pre cirkevnú symboliku. Frederik Federmayer³ sa cirkevnej ikonografii venuje skôr okrajovo, najmä v súvislosti s dejinami šľachtických fundácií, kostolov a patrocínií. Osobitné miesto v súčasnom výskume zaujíma Ladislav Vrtel, ktorý ako predseda Heraldickej komisie ECAV na Slovensku a autor/spoluautor viacerých erbov cirkevných zborov systematicky vychádza z archívneho výskumu pôvodných pečatí a pečiatok. Jeho heraldické riešenia, publikované v

Heraldickom registri Slovenskej republiky,⁴ predstavujú v súčasnosti najkomplexnejší súbor poznatkov o vizuálnej identite evanjelických cirkevných zborov.

Napriek týmto čiastkovým príspevkom však neexistuje ucelená syntéza, ktorá by sa venovala vývoju, ikonografii a funkcii pečatí evanjelických cirkevných zborov v dlhodobom horizonte od 16. do 20. storočia. Chýba aj katalóg pečatí jednotlivých zborov, ich typológia či porovnávací analýza regionálnych rozdielov. Práve preto je potrebné zasadiť pečať cirkevného zboru v Dunajskej Lužnej do širšieho rámca vývoja evanjelickej sfragistiky a heraldiky v Uhorsku a na Slovensku.

Výskum evanjelickej cirkevnej sfragistiky na Slovensku naráža na niekoľko metodologických a pramenných špecifik, ktoré vysvetľujú, prečo táto oblasť doteraz nebola spracovaná systematicky. Na rozdiel od katolíckej cirkvi, ktorá mala v Uhorsku pevne vybudovanú hierarchickú štruktúru a centralizovanú administratívu, evanjelické cirkevné zbory fungovali od reformácie v 16. storočí až do 20. storočia decentralizova-

1 Napríklad: GLEJTEK, Miroslav. Vývoj a súčasný stav personálnej cirkevnej heraldiky s prihliadnutím na územie Slovenska. In *Liturgia: Časopis pre liturgickú obnovu*, roč. 19, 2009, č. 4, s. 296; GLEJTEK, Miroslav. *Súčasná cirkevná heraldika v tvorbe Zdenka G. Alexyho*. Martin: Slovenská genealogicko-heraldická spoločnosť, 2011, 151 s.

2 NOVÁK, Jozef. *Pečate miest a obcí na Slovensku. I. zväzok A – M, II. zväzok N – Ž*. Bratislava: Filozofická fakulta Univerzity Komenského, 2008, 720 s., 648 s. Jeho podklady k vedeckým prácam sú uložené v jeho osobnom fonde v Archíve Slovenskej akadémie vied (ďalej len Archív SAV) v Bratislave. Archív SAV, fond (ďalej len f.) NOVÁK, Jozef – osobný fond. Inventár dostupný online: www.archiv.sav.sk (cit. 04. 05. 2026).

3 Napríklad: FEDERMAYER, Frederik. *Zbierka erbových pečatí I*. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, 2019, 304 s.; FEDERMAYER, Frederik. *Zbierka erbových pečatí II*. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, 2022, 302 s.

4 Napríklad pozri dostupné online: <https://ives.minv.sk/heraldreg> (cit. 04. 05. 2026).

ne, s výraznou autonómiou jednotlivých zborov a kontuberní (v roku 1735 premenované na senioráty).⁵ To sa odrazilo aj v ich vizuálnej identite: pečate vznikali *ad hoc*, podľa potrieb konkrétneho zboru, bez centrálnej normy či záväzného ikonografického manuálu. Ďalším špecifikom je pramenná rozptýlenosť pečatí. Pečate evanjelických zborov sa nenachádzajú v jednom type dokumentov, ale sú roztrúsené v matrikách, seniorátnych protokoloch, účtovných knihách, či korešpondencii farárov. Mnohé z nich sú zachované len fragmentárne alebo v podobe neskorších odtlačkov na gumových pečiatkach z 20. storočia. To spôsobuje, že výskum si vyžaduje kombináciu archívnej heuristiky, ikonografickej analýzy a porovnávacej heraldiky.

Špecifickým problémom je aj jazyková a konfesijná pluralita. Evanjelické zbory v Bratislavskej stolici používali v rôznych obdobiach latinčinu, nemčinu, maďarčinu aj slovenčinu, čo sa odráža v nápisoch pečatí. Navyše, v multikonfesijnom prostredí Uhorska dochádzalo k vzájomnému ovplyvňovaniu symboliky medzi evanjelikmi, reformovanými a katolíkmami, čo si vyžaduje opatrnú interpretáciu ikonografických prvkov.

V neposlednom rade treba zdôrazniť, že evanjelická sfragistika je úzko spätá s právnym postavením evanjelickej cirkvi. Pred Tolerančným patentom (1781) mali evanjelické zbory obmedzené možnosti používať pečate, keďže často nemali právnú subjektivitu. Až po roku 1781 sa pečate stávajú bežnou súčasťou cirkevnej administratívy, čo vysvetľuje ich výrazný nárast v 19. storočí. Všetky tieto faktory spôsobujú, že výskum evanjelickej sfragistiky na Slovensku je nielen málo prebádaný, ale aj metodologicky náročný. Práve preto je dôležité zasadiť pečať cirkevného zboru v Dunajskej Lužnej do širšieho kontextu vývoja evanjelickej ikonografie a heraldiky, aby bolo možné pochopiť jej miesto v dejinách vizuálnej identity ECAV.

Na území Uhorska sa začínajú objavovať vlastné pečate evanjelickej cirkvi v prvej polovici 17. storočia, najmä po Žilinskej synode, ktorá vytvorila jej organizačnú štruktúru.⁶ Z roku 1642 sa zachovala pečať Malohontského kontubernia s vyobrazením jednostážňového korábu na vodných vlnách, ktorá sa stala podkladom pre súčasný erb Rimavského seniorátu ECAV.⁷ Po nástupe protireformácie a vzniku artikulárnych miest (1681) sa evanjelické zbory ocitli v právne obmedzenom postavení, čím nastala aj stagnácia používania pečatí. Zásadný zlom predstavuje až Tolerančný patent Jozefa II. v roku 1781, kedy evanjelici získali právnú subjektivitu, čím vzniká aj potreba vlastných pečatí. Bratislavský stoličný seniorát, do ktorého administratívne patrili neskôr aj cirkevný zbor Mišérd (dnes Dunajská Lužná), začal používať pečať až od roku 1803. V pečatnom poli sa nachádzal chrám s kupolou zakončený krížom a sviečka na svietniku vyžarujúca veľké svetlo.⁸ Vznikajúce potolerančné cirkevné zbory zavádzajú používanie pečatí až postupne. Najvýznamnejším a základným symbolom evanjelickej cirkvi

5 SOKOLOVSKÝ, Leon. *Stručné dejiny Malohontu do roku 1803*. Martin: Gradus, 1997, s. 72-78.

6 KUSEDOVÁ, Dagmar a kol. *Historický atlas Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku*. Liptovský Mikuláš: Tranoscius, 2011, s. 13; KLÁTIK, Miloš (ed.). *Postavy a udalosti doby Žilinskej synody : 400 rokov evanjelickej cirkvi na Slovensku*. Liptovský Mikuláš: Tranoscius, 2010, 184 s.

7 SOKOLOVSKÝ, Leon – VRTEL, Ladislav. *Návrh na heraldické a sfragistické symboly ev. a. v. Rimavského seniorátu*. 2012, 9 s. Dostupné online: www.ecavrs.sk/wp-content/myfiles/Heraldicke_symboly_RIS.pdf (cit. 04. 05. 2026)

8 KOVÁČ, Martin. *Príbeh Lutherovej reformácie na území Bratislavskej stolice : Dejiny bratislavských seniorátov*. Bratislava: Bratislavský seniorát ECAV na Slovensku, 2019, s. 238-239.

je takzvaná Lutherova ruža, ktorá sa vyskytuje v evanjelickej sfragistike a heraldike od roku 1530 až do súčasnosti. Okrem Lutherovej ruže možno zaradiť medzi najviac používané symboly evanjelickej sfragistike knihu znázorňujúcu Bibliu, kríž a kalich.

K dejinám evanjelického cirkevného zboru v Dunajskej Lužnej

Obec Dunajská Lužná, ležiaca v hornej časti Žitného ostrova v blízkosti hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy, sa v súčasnosti stala (po Bernolákove a Smižanoch) treťou najľudnatejšou obcou na Slovensku (počet nahlásených obyvateľov k 31. 12. 2023 bolo už viac ako 8000). Obec v tomto roku „oslávila“ iba 50. výročie svojej existencie, pretože vznikla k 1. 1. 1974 spojením troch pôvodne samostatných obcí: Nové Košariská, Jánošíková a Nová Lipnica. Do roku 1945 žilo v týchto obciach prevažne nemecké obyvateľstvo, ktoré bolo po skončení druhej svetovej vojny na základe tzv. Benešových dekrétov a „kolektívnej viny“ násilne vystáňované z Československa. Do obcí sa prisťahovali noví osídlenci najmä z rodiska M. R. Štefánika – z Košarísk, Terchovej a z oravskej obce Veľká Lipnica, ktorá je dnes súčasťou Poľska. Kostol evanjelického cirkevného zboru sa nachádza v časti Nové Košariská, pred rokom 1945 známej ako nemecká obec Mischdorf, alebo pod maďarským názvom Misérd (historický slovenský názov – Mišdorf/Mišérd).⁹

Najstaršia dôveryhodná písomná zmienka o obci pochádza z roku 1283 v podobe *villa Mysser* v súvislosti s obchôdzkou chotára dnes už neexistujúcej dediny *Arus*. Z listiny je známe, že dedina bola obývaná „hostami“ – Nemcami. V roku 1294 obec získal donáciou bratislavský richtár Hertlinus od kráľa Ondreja III., v ktorej sa spomína, že dedina bola opustená. Počas 14. storočia ho už vlastnila richtárska rodina Jakubovcov. Možno predpokladať, že najmä vďaka bratislavským richtárom sa v obci usadili nemecké rodiny. V januári 1302 je v obci listinne doložená farnosť s kostolom sv. Martina. Podľa archeologických výskumov je vznik pôvodne neskororománskeho kostola sv. Martina datovaný do druhej polovice 13. storočia. V súčasnosti je kaplnka sv. Martina najstaršou zachovanou sakrálnou stavbou v obci (po veľkom požiari v roku 1852 sa z kostola zachovalo iba presbytérium, ktoré bolo upravené na kaplnku). Bratislavský richtár Jakub II. dal okolo roku 1360 opraviť farský kostol na vlastné náklady. Prvým menovite známym farárom bol v roku 1342 istý farár Peter. Okrem neho menovite poznáme v roku 1400 farára Pavla a v roku 1423 farára Jakuba.¹⁰

Množstvo spoločenských zmien, ktoré prinieslo 16. storočie, zásadne vplývalo nielen na obyvateľstvo Žitného ostrova, ale aj celej krajiny. Značný vplyv pre život obyvateľov obce mala osmanská hrozba, noví zemepáni a tiež postupne sa šíriace Lutherovo učenie. Reformačné myšlienky Martina Luthera začali prenikať na územie

9 Počas histórie obce Nové Košariská (od roku 1974 časť obce Dunajská Lužná) bol najviac zaužívaný názov „*Miserd*“ aj u nemeckého obyvateľstva, ako aj vo väčšine archívnych prameňoch. V štúdiu je použitý fonetický, respektíve slovenský historický variant názvu pôvodnej obce „*Mišérd*“, prípadne „*Mišdorf*“.

10 Z rukopisu textov autora štúdie k pripravovanej monografii o histórii obce Dunajská Lužná. NÉMETHY, Ludovicus. *Series parochiarum et parochorum Archi-Dioecesis Strigoniensis*. Strigonii: Typis Gustavi Buzárovits, 1894, s. 162; VOZÁR, Jozef. *Kostoly a kňazi farnosti Dunajská Lužná*. Martin, Vydavateľstvo Matica Slovenskej, 1998, s. 31.

• *Kostol CZ ECAV v Dunajskej Lužnej v roku 2026 (zdroj: Ladislav Jurányi).*

dinála Petra Pázmaňa. V zápisnici poznamenal, že kazateľ aj s učiteľom prišiel do obce z Rakúska, ale menovite ich neuviedol.¹⁶ Z iných prameňov však je známe meno kazateľa, ktorým bol minimálne od roku 1634 Gašpar Schrank.¹⁷ Ten pôsobil v zbore zrejme do roku 1640, kedy ho vystriedal Wolfgang Peller. Peller bol farárom zboru do roku 1647, kedy sa stal nemeckým kazateľom v Rožňave.¹⁸ V rokoch 1647 – 1650 nasledoval Dávid Kilger mladší,¹⁹ ktorého otec Dávid Kilger starší bol od roku 1607 prvým rektorom evanjelickej mestskej školy v Bratislave, kam prišiel na pozvanie mestskej rady z bavorského Lauingenu. Po Kilgerovi v roku 1650 nastúpil na miesto farára Michael Bayer a po ňom od roku 1657 Ján Gebhard. Ten pôsobil v zbore do roku 1662, kedy musel opustiť svoje pôsobisko a uchýliť sa do Bratislavy.²⁰

V tom období bol evanjelikom násilným spôsobom odňatý farský kostol sv. Martina, ktorý mal po vyše polstoročí opäť slúžiť katolíkom. Odňatie kostola pomocou vojakov a podporou rodiny Kerekesovcov zrealizoval neskorší arcibiskup a vte-

15 *Evangélikus országos levéltár* (Evanjelický krajinský archív), Budapest. *Canonica Visitatio – Evangélikus Egyházlátogatási jegyzőkönyvek, Dunáninnen Egházkerület, 1901, Somorja.*

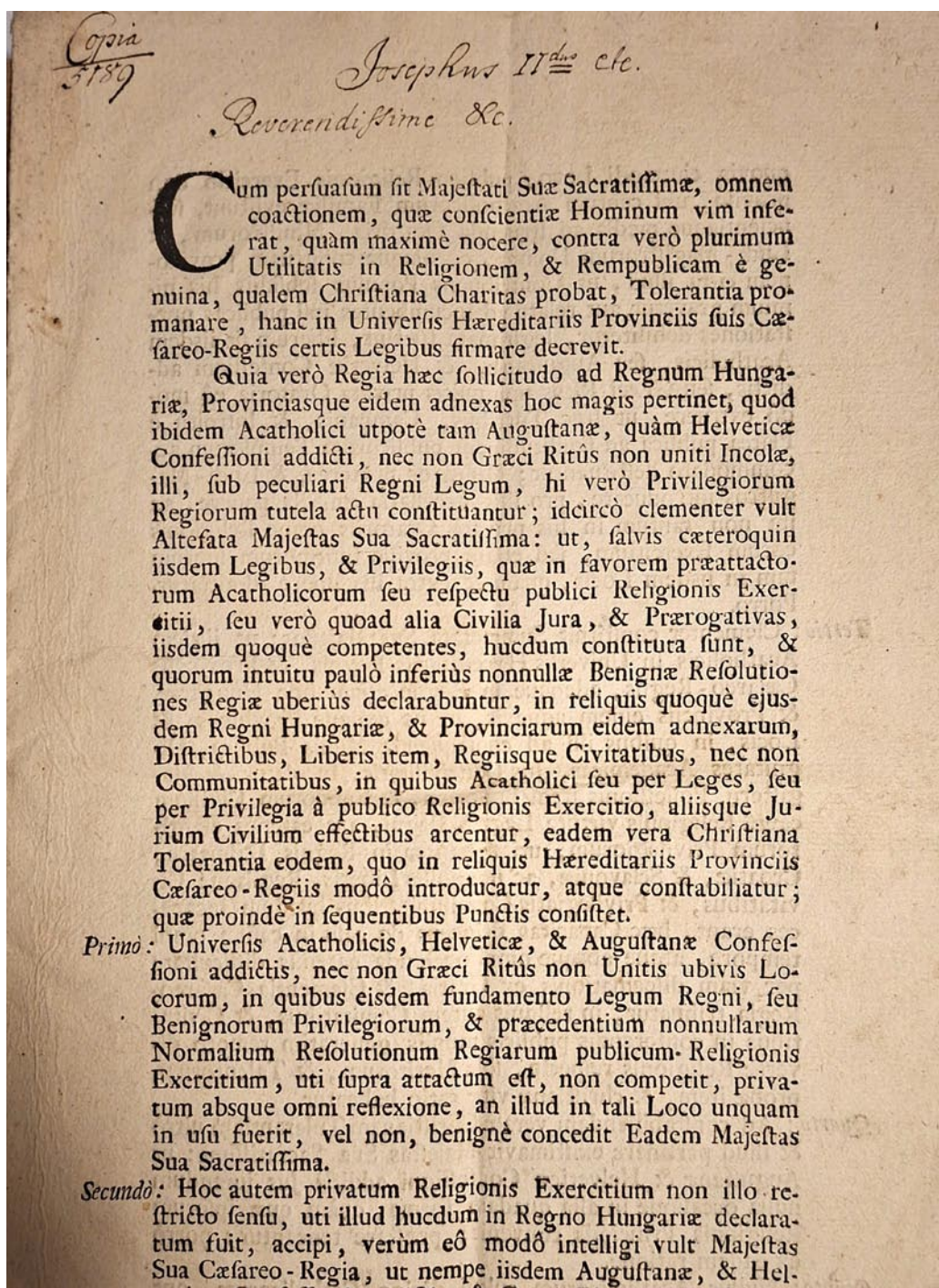
16 BEKE, Margit. *Pázmány Péter egyházlátogatási jegyzőkönyvei 1616 – 1637.* Budapest: Prímási levéltár kiadványai, 1994, s. 264. *Strigonium Antiquum*, zväzok 3.

17 CSEPREGI, Zoltán. *Evangélikus lelkészek Magyarországon : A zsolnai zsinattól (1610) a soproni országyűlésig (1681).* 2. kiadás. Budapest : RECITI, 2020, s. 348.

18 KÓNYA, Peter – CSEPREGI, Zoltán (eds.). *Sto kňazských biografíi Johanna Samuela Kleina : Johann Samuel Klein száz lelkészi életrajza.* Prešov: Vydavateľstvo Prešovskej univerzity. 2015, s. 461.

19 CSEPREGI, *Evangélikus lelkészek*, s. 204.

20 ĎURDOVIČ, Daniel – JURÁNYI, Ladislav – KLÁTIK, Miloš. K dejinám evanjelického cirkevného zboru v Dunajskej Lužnej. Pamiatka na 210. výročie posvätenia chrámu. In *Dobrý prameň : Časopis Cirkevného zboru ECAV na Slovensku v Dunajskej Lužnej*, roč. 28, 2024, č. 108 (3), s. 32-45.

• Exemplár kópie Tolerančného patentu z roku 1781
(zdroj: Archív RKFÚ Dunajská Lužná; autor fotografie: Ladislav Jurányi).

dokončený a posvätený v roku 1814. Žiaľ, koncom toho roka farár Duk zomrel. Od roku 1815 bol za farára zboru zvolený Štefan Christoffy, ktorý na čele zboru zotrval do roku 1852.²⁷ Počas pôsobenia Štefana Christoffyho bolo v roku 1830 vyhotovené pečatidlo cirkevného zboru používané na overovanie dokumentov. Pred týmto rokom nemáme vedomosť o používaní pečatidla a pravdepodobne staršie pečatidlo ani neexistovalo.

Autorovi tohto príspevku sa podarilo pri archívnom výskume v Archíve ECAV v Bratislave objaviť odtlačok pôvodného pečatidla cirkevného zboru Mišdorf.²⁸ Na oválnej pečati je symbolicky znázornený štylizovaný oltár s pilastrami držiacími kupolu. Na oltárnom stole je položený kalich a otvorená kniha – biblia. V ľavom hornom boku pečatného poľa vychádza slnko so striedavými lúčmi, ktoré osvetľujú kalich a otvorenú knihu na oltári. Slnko symbolizuje samotného Krista, ktorý predstavuje „Slnko spravodlivosti“ (*Sol iustitiae*) – biblický obraz z knihy proroka Malachiáša (Mal 4,2), často používaný v kresťanskej ikonografii. Tento atribút však nebol prenesený do nového erbu, ktorý sa sústreďuje na centrálné reformačné symboly – kalich a Bibliu. Pod oltárnym stolom je vročenie „1830“ a okolo pečatného poľa je kapitálkami vyrytý kruhopis: „SIGILL:(UM) ECCL:(ESIAE) EV:(ANGELICAE) A(U)G:(USTANAE) CONF:(ESSI-ON) MISERDENSIS“ – „Pečať mišérdskej evanjelickej cirkvi augsburského vyznania“. Prvé a posledné slovo kruhopisu pečate je oddelené hviezdíčkou na vrchnom cípe štylizovaného oltára, ktorý z pečatného poľa presahuje do kruhopisu. Odtlačok tejto pečate sa stal podkladom pre vyhotovenie erbu súčasného evanjelického cirkevného zboru v Dunajskej Lužnej.²⁹

Ikonografická analýza pečate³⁰

Pečať cirkevného zboru v Mišérde predstavuje ikonograficky bohatý a v rámci Bratislavskej stolice pomerne výnimočný príklad evanjelickej cirkevnej sfragistiky. Jej kompozícia pozostáva zo štylizovaného oltára, na ktorého menze (oltárnom stole) je položená otvorená Biblia a kalich. Nad kupolou oltára sa nachádza osemcípá hviezda a z pravého horného rohu pečatného poľa vychádza žiariace Slnko.

Táto kombinácia symbolov umožňuje zaradiť pečať do dvoch ikonografických typov, ktoré sa v 19. storočí v evanjelickej sfragistike síce vyskytujú, no len zriedkavo spolu. Pečať sme analyzovali na základe porovnania s pečaťami cirkevných zborov z Rače (1857), Pezinka (1858, 1896), Limbachu, Svätého Jura (1844), Kajalu (1870), Modry (1860) a Šamorína (1793, 1832, 1844).³¹

27 JURÁNYI, Ladislav. Princezná, mišdorfský farár a vianočný stromček. In *Lužnianský spravodaj*, roč. 10, 2020, č. 4, s. 15.

28 Ústredný archív ECAV na Slovensku (ďalej len ÚA ECAV), f. Bratislavský župný seniorát (ďalej len BŽS), záležitosti cirkevných zborov, Dunajská Lužná 1811 – 1923, inventárne číslo (ďalej len inv. č.) 354, archívna škatuľa ďalej len a. š.) 18.

29 JURÁNYI, Ladislav – KLÁTIK, Miloš. Z histórie – Významné výrocie evanjelikov v Dunajskej Lužnej. In *Lužnianský spravodaj*, roč. 14, 2024: č. 3, s. 20.

30 Ako komparatívnu vzorku pečatí sme použili odtlačky pečatidiel a pečiatok na dokumentoch evanjelických cirkevných zborov predovšetkým Bratislavského stoličného seniorátu z 19. a začiatku 20. storočia. Cirkevné zbory: Bratislava – mestský zbor, Rača, Modra – nemecký zbor, Modra – slovenský zbor, Modra – Kráľová, Limbach, Svätý Jur, Šamorín, Horné Saliby, Kajal – dcérocirkve. Pri zboroch Grinava, Dolné Saliby a Dunajská Streda sa v skúmaných archívnych dokumentoch zachovali iba nápisové pečiatky bez symbolov.

31 ÚA ECAV, f. BŽS, korešpondencia a spisy, záležitosti cirkevných zborov, Svätý Jur, Šamorín, inv. č. 367, 368, a. š. 25; ÚA ECAV, f. BŽP, materiály cirkevných zhromaždení, inv. č. 21-46, a. š. 4; ÚA ECAV, f. Cirkevný zbor Limbach, inv. č. 14-27, a. š. 3.

1. Sakramentálno-biblický typ (Biblia + kalich)

Tento typ je v 19. storočí v Bratislavskom stoličnom senioráte veľmi rozšírený (Svätý Jur 1844, Kajal 1870, Modra-Kráľová 1904, Limbach 90. roky 19. storočia).

Symbody: Otvorená Biblia – Božie slovo, základ evanjelickej identity, učenosť, kazateľská tradícia. Kalich – Večera Pánova, sviatosť, liturgické centrum evanjelickej bohoslužby.

Cirkevný zbor Mišérd týmto motívom jasne nadväzuje na hlavnú ikonografickú líniu evanjelických pečatí 19. storočia: dôraz na Slovo a sviatosť.

2. Teologicko-prozreteľnosťný typ (hviezda + Slnko)

Tento typ je v Bratislavskej stolici doložený najmä v Rači (1857) – kostol + Božie oko + Slnko, v Bratislave (koniec 19. st.) – trojvežový chrám + Božie oko, a v Pezinku (1896) – Slnko nad Bibliou. Mišérd však používa osemcípú hviezdu, čo je v regióne unikátne.

Význam symbolov: Osemcípa hviezda – symbol Krista ako „Svetla sveta“ (Jn 8,12), v kresťanskej ikonografii symbolizuje aj hviezdu Zjavenia.

Slnko – Božia sláva, pravda, osvietenie, v evanjelickej ikonografii často symbolizuje Božiu prozreteľnosť a pravdu Evanjelia, či samotného Krista.

Mišérd týmto motívom nadväzuje na regionálnu tradíciu (Rača, Bratislava, Pezinok), no hviezda je prvok, ktorý ho robí ikonograficky osobitým.

3. Štylizovaný oltár – výnimočný prvok v rámci regiónu

V porovnaní s inými pečatami Bratislavského stoličného seniorátu je oltár ako centrálna architektonická dominanta veľmi nezvyčajný.

V regióne sa na pečatiach častejšie vyskytujú: kostoly (Rača, Horné Saliby, Bratislava), knihy, kalichy, hostie (Svätý Jur, Kajal), modliace sa ruky (Pezinok), Kristologické výjavy (Modra, Šamorín). Oltár ako hlavný symbol je však zriedkavý a práve to robí cirkevný zbor Mišérd výnimočným.

Teologický význam oltára: Oltár je centrom liturgie, miestom Večere Pánovej, symbolom zhromaždenia cirkvi, v evanjelickej tradícii aj symbolom živého spoločenstva. Mišérd tak zdôrazňuje liturgickú identitu zboru, nie len konfesijnú či lokálnu.

Používanie pečate cirkevného zboru v druhej polovici 19. storočia

V roku 1880 za pôsobenia zborového farára a neskoršieho seniora Karola Schleifferra začal zbor používať menšiu pečiátku už so zjednodušeným symbolom oltára s kalichom a knihou. Pôvodné pečatidlo z roku 1830 a spomínaná pečiátka sa používali na overovanie dokumentov približne do roku 1919. Po zániku monarchie sa už na dokumentoch neobjavujú a zrejme boli znehodnotené. Po roku 1919 sa používala pečiátka nemeckého cirkevného zboru Mišdorf s jednoduchým latinským krížom,

Roky pôsobenia	Meno duchovného	
1945 – 1951	Štefan Bojnák	
1951 – 1960	Juraj Spevák	
1960 – 1979	Juraj Buzalka	†7. januára 1979, pochovaný v obci Ostrá Lúka
1979 – 2018	Elena Darina Ružeková	
2019 – dodnes	Miloš Klátik	

Od roku 2019 pôsobí ako duchovný cirkevného zboru ECAV v Dunajskej Lužnej doc. PhDr. Miloš Klátik, PhD., emeritný generálny biskup ECAV na Slovensku a v zbore zároveň pôsobí aj jeho manželka Mgr. Oľga Klátiková, ktorá je zároveň námestnou farárkou cirkevného zboru ECAV Bratislava – Prievoz.

Opis nového erbu cirkevného zboru evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku Dunajská Lužná, ktorého autorom je herald Slovenska, PhDr. Ladislav Vrtel:

„V modrom štíte zlatý kalich a strieborná, otvorená, zlatou oriezkou opatrená biblia na strieborno-zlatom oltárnom stole, prevýšenom zlatým latinským krížom medzi dvoma pilastrami, podopierajúcimi fronton so zlatou kupolou, nesúcou zlatú osemhrotú hviezdu. Z pravého horného rohu vyrastajúce slnko striedavých lúčov. Nad štítom na zlatej krížovej žrdi pripevnená, vejúca, do štyroch cimburovitých jazykov vybiehajúca modrá zástava so znamením Lutherovej ruže.“

Nový erb cirkevného zboru ECAV v Dunajskej Lužnej je výsledkom hlbokého rešpektu k histórii, duchovnej citlivosti a heraldickej tradícii. Vychádza z historickej pečate z roku 1830, ktorá unikátnym spôsobom znázorňuje oltár, kalich a bibliu – symboly viery, liturgie a Božieho Slova. Tento erb je nielen grafickým znakom, ale aj duchovným obrazom, ktorý spája bohatú historickú minulosť nemeckého Mišdorfu / Mišérdu s povojnovým slovenským osídlením Nových Košarísk, zápasmi duchovných osobností a liturgickou obnovou. V jeho líniiach sa zrkadlí pamäť, bolesť i nádej, a jeho uvedenie do života zboru je aktom úcty k predkom, zakorenenia i vizuálneho svedectva. Stáva sa tak znamením jednoty, služby a pokory – akousi ikonou, ktorá bude sprevádzať členov cirkevného zboru v každodennom živote, slávení i svedectve. Je to erb, ktorý nepatrí len múrom kostola, ale srdciam tých, ktorí v ňom nachádzajú svoj duchovný domov.

SUMMARY

FROM SEAL TO A NEW COAT OF ARMS OF THE EVANGELICAL CONGREGATION IN DUNAJSKÁ LUŽNÁ

This study examines the historical development, symbolism, and heraldic transformation of the Evangelical Church of the Augsburg Confession in Dunajská Lužná through the analysis of a rediscovered congregational seal from 1830, which became the basis for the newly adopted coat of arms ceremonially introduced in 2024 on the occasion of the 210th anniversary of the consecration of the local Lutheran church. The research situates the seal within the broader context of Evangelical ecclesiastical sfragistics and heraldry in the Kingdom of Hungary and Slovakia, emphasizing the insufficiently explored character of Protestant visual identity in Central European historiography.

The study traces the historical continuity of the local Evangelical community from the medieval parish of Mischdorf/Mišérd through the Reformation period, Counter-Reformation conflicts, and the restoration of Protestant religious life after the Toleration Patent of Joseph II. Special attention is devoted to the formation of the Lutheran congregation, the development of its liturgical and institutional life, and the activities of its pastors and teachers from the seventeenth century to the present day.

A detailed iconographic analysis of the seal reveals a distinctive composition centered on the altar, chalice, Bible, star, and rising sun, combining sacramental, biblical, and providential symbolism characteristic of nineteenth-century Lutheran ecclesiastical art. Comparative analysis with seals from other congregations of the Bratislava Seniorate demonstrates the exceptional nature of the Mišérd seal, particularly in its emphasis on the altar as the central theological motif.

The paper argues that the newly created coat of arms is not merely a heraldic reconstruction, but a visual expression of historical memory, confessional continuity, and spiritual identity linking the former German Lutheran community of Mischdorf with the post-war Slovak Evangelical congregation of modern-day Dunajská Lužná.